

מדוע סוד הספר המוצלח?

// על פי ניתוח מאפיינים מספרים שזכו לתהודה //

חשיפה ראשונית ומדויקת!

הקלדה • עריכה • הגהה • ניקוד | עימוד • עיצוב | הדפסה וכריכה | שיווק • פרסום • הפצה

מאפיינים של הספרים התורניים שהתפשטו בתפוצה רבה

מחבר שמעונין שספרו יתפשט ורבים ילמדו בחיבורו, מומלץ שיתבונן במאפיינים של הספרים שהתקבלו בעם ישראל, ויבחר את הטכניקות של סידור וארגון החיבור, שמתאימות לספרו, ולקהל היעד שילמד בו.

בקובץ זה אספנו את המאפיינים של כמה ספרים שהתקבלו בעם ישראל.

מדוע חשוב לבדוק סגנונות שונים בכתיבת ספר?

אברך רגיל לכתוב בסגנון החשיבה שלו, כפי שעוזר לו לסכם את הסוגיה או את ההלכה.
אבל יתכן ובנושא שעליו הוא כותב, יש חסר גדול ללומדים.
ואם יתאים את סגנון הספר ללומדים יהיה מזה תועלת גדולה לרבים, ורבים יאותו לאור ספרו.

ניקח כדוגמה את הספר **'משנה ברורה'**,

כבר יותר ממאה שנה, הוא הספר שכל בית ישראל נשען עליו בפסיקת ההלכה.
אין ספק שזה קשור לגדלותו של המחבר ולכח הפסק שלו, ולהשקעה המרובה שהשקיע בכל הלכה והלכה, לפני שהעלה אותה על גבי הכתב.

אנו כמחברי ספרים, אפילו אם לא נתקרב לקצה גדלותו,
אולם אנו יכולים ללמוד מהטכניקות הפשוטות של סידור הספר וההגשה שלו.
שגם בזה רואים חכמה גדולה,
איך השכיל לרדת לסוף דעתו של הקורא.

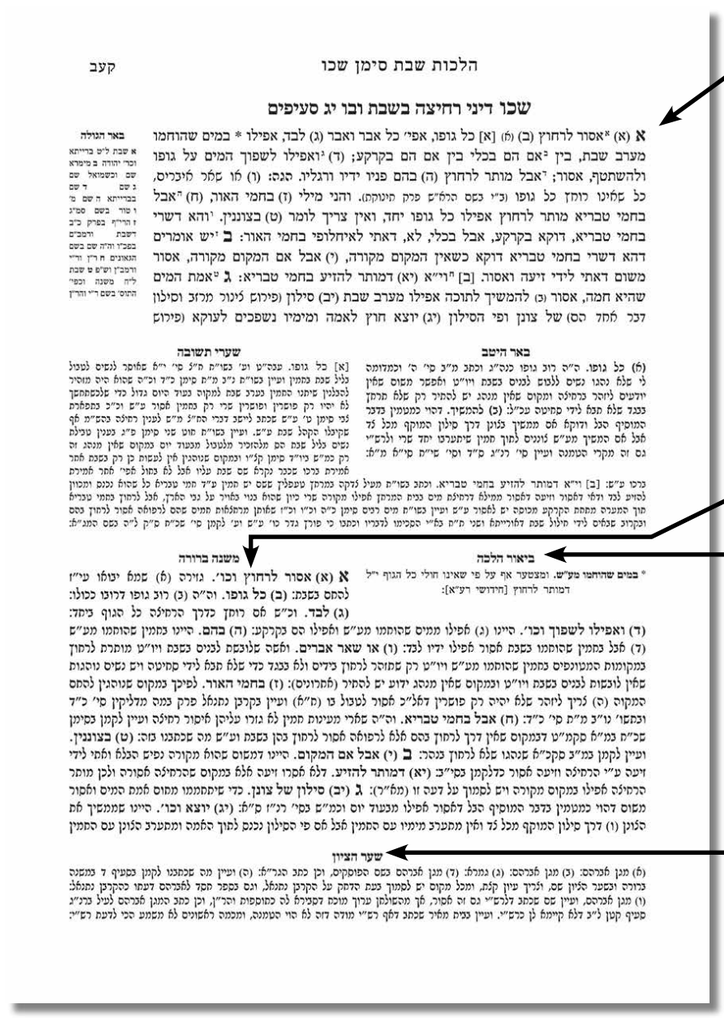
הוא הכיר היטב את הקורא
את רמת ההבנה הידיעות שלו בהלכה,
מה חסר לו בספרות הפוסקים.
ואיך לסדר ולערוך לפניו כל דבר בהגשה מדויקת.

שזו היתה מטרתו בחיבורו
להגיש הכל בשפה ברורה ובהירה,
כפי שקבע את שם הספר: 'משנה ברורה'.
וכפי שמבאר בהקדמתו.

יש לציין שבעקבות המשנ"ב,
התחברו הרבה חיבורים בתבנית זהה
כמו ספרי 'דרך אמונה', 'בדי השולחן' 'מעדני השולחן'.

בשורות הבאות נתחקה אחר המאפיינים היחודיים, שהותאמו עבור הלומד המצוי, בכל ספר שהתקבל.

מאפיינים בהגשה של ה'משנה ברורה'

הלכות שבת סימן שכו
קעב
שכו דיני רחיצה בשבת ובו יג סעיפים
באר הגולה
שערי תשובה
ביאור הלכה
משנה ברורה
שער הציון

1. הוא לא עומד כספר בפני עצמו, אלא הוא **נסמך על השולחן ערוך, ומרחיב את דבריו על העמוד**. שאכן השולחן ערוך הוא ספר היסוד בפסיקה. רק היות וללומד המצוי היו חסרים ביאורים והרחבות לשולחן ערוך, וגם היו שינויים בפסיקה, לכן הוא הוסיף עליו תוספות והרחבות. כדלהלן:

2. משנה ברורה - בו אסף את כל הדינים שהתחדשו באחרונים אחרי השו"ע, ואת המסקנה ההלכתית. לכל נושא מורכב הוא הוסיף 'הקדמה' בה ביאר את הכללים בענין זה, בתמצית ובשפה קלה. וכן הוסיף את הטעמים של ההלכות.

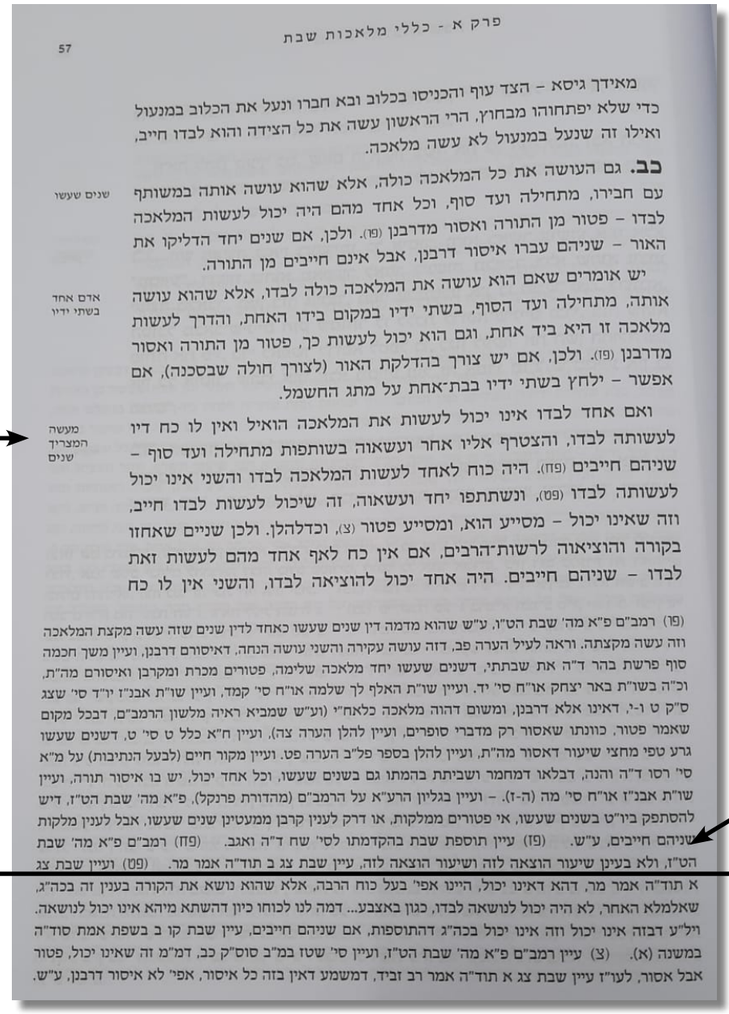
3. שער הציון - בו סידר בנפרד, את המקורות של ההלכות.

4. באור הלכה - עבור הלכות שהיה צורך להאריך בביאורם, וכשהיה ענינים עמוקים וראיות ומשא ומתן. את כל זה הוא קבע כפירוש בפני עצמו, ולא הכניס בתוך המשנה ברורה. כדי שמי שמחפש את ההלכה למעשה יקבל אותה בפני עצמה, ומי שיבקש לעיין ולהרחיב יהיה לו את המקום שלו.

בדור האחרון התקבל מאוד כמה ספרי הלכה: כגון 'שמירת שבת כהלכתה', 'אורחות שבת', ספרים אלו נערכו מחדש לגמרי לפי נושאים.

נעמוד על המאפיינים שלהם:

מאפיינים בהגשה של 'שמירת שבת כהלכתה'

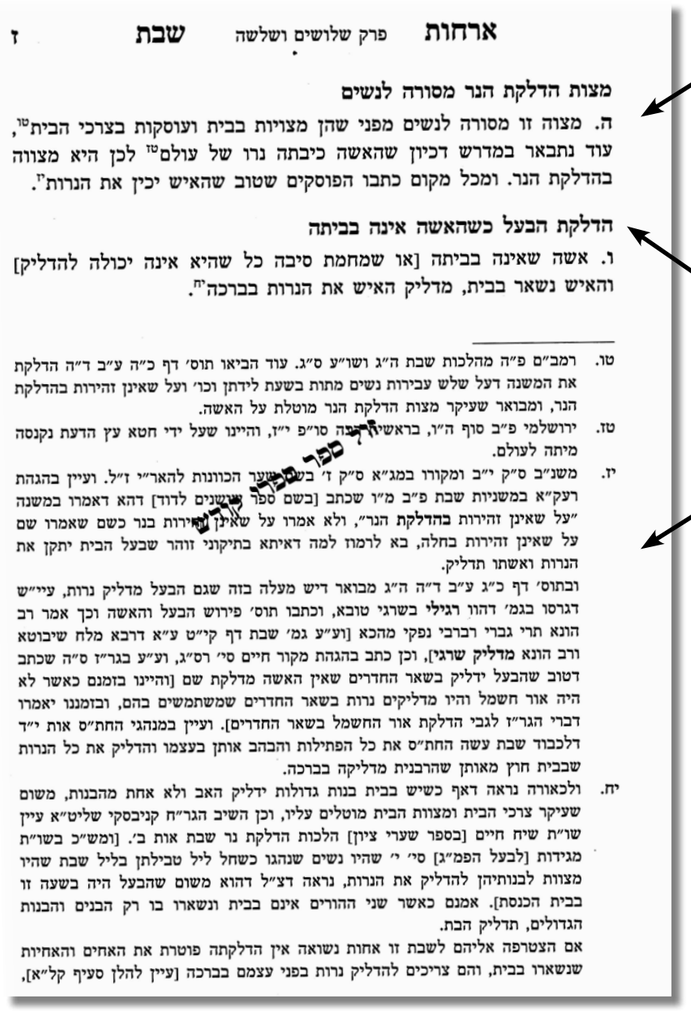

יש לציין שאחריו התחברו עוד ספרים במתכונת זו.

1. הספר מאורגן בסידור פרקים מקורי. הוא פותח בכללי המלאכות, אחריהם איסורי שבות. השינויים בין שבת ליום טוב, יום הכיפורים וחול המועד. אחר כך לכל אחת מהמלאכות המצויות הוקדש פרק בפני עצמו. הפרקים הבאים עוסקים לפי נושאים: פתיחת קופסאות, קרח ומקרר, הכנת אוכל וכו'.
2. **תתי נושאים**, כל פרק מחולק לתתי נושאים שמובאים גם בתוכן הענינים.
3. המקורות, הרחבות ודעות החולקים מובאים **בהערות** שוליים בתחתית הדף.
4. במהדורה החדשה יש **כותרת לכל הלכה בצידה**.
5. **עריכה והגהה לשונית** - ברמה גבוהה ביותר.
6. **מפתח לפי נושאים** - מפתח לפי סדר הא' ב' של הנושאים כפי שהם נקראים בעברית מדוברת, המפתח מסייע לכל אחד למצוא כל שאלה שנתקל בה, בקלות ובמהירות. אחרי כל נושא מרכזי יש רשימה של תתי נושא. בשעתו זה היה חידוש מקורי. והרבה ספרים צעדו בעקבותיו.

מאפיינים בהגשה של 'אורחות שבת'

1. ההלכות התבארו **בהרחבה ובבהירות**.
2. **חלוקת הפרקים** נעשתה לפי המלאכות והנושאים ההלכתיים.
3. כל פרק פותח ב**הקדמה** ממקורות ההלכה, וכללי היסוד שלה.
4. לכל הלכה יש **כותרת משנה**.
5. הרחבות ועיונים ב**הערות** שוליים.
6. **בירורי הלכה ארוכים** - נקבע מקומם בסוף הכרך.

מאפיינים של ספרי העיון שהתפשטו בתפוצה רבה

מכל ספרי האחרונים בדרך הלימוד המקובלת בישיבות, נראה שהספרים שהכי התקבלו הם סדרת ספרי 'קהילות יעקב'.

מאפיינים בגישה של סדרת 'קהילות יעקב'

עיקר הייחודיות של ה'קהילות יעקב' היא בבהירות, ובשפה הקלה שבה הוא הצליח לבאר מושגים עמוקים ומופשטים. גם מי שלא מונח בסוגיה או בגמרא שהובאה כראיה, יכול להבין מתוך לשונו את מה שנוגע לענין.

חילוקים והגדרות דקות, שטובי הלמדנים בישיבות התייגעו להגיע לשורש הדברים - בקולמוסו הבהיר הם קיבלו פנים חדשות ומאירות, והפכו לנחלת כל צורב.

גם בחור בישיבה קטנה יכול ללמוד קטע בקהילות יעקב בכוחות עצמו. הוא לא קיצר במילים, אלא הרחיב וביאר היטב כל דבר.

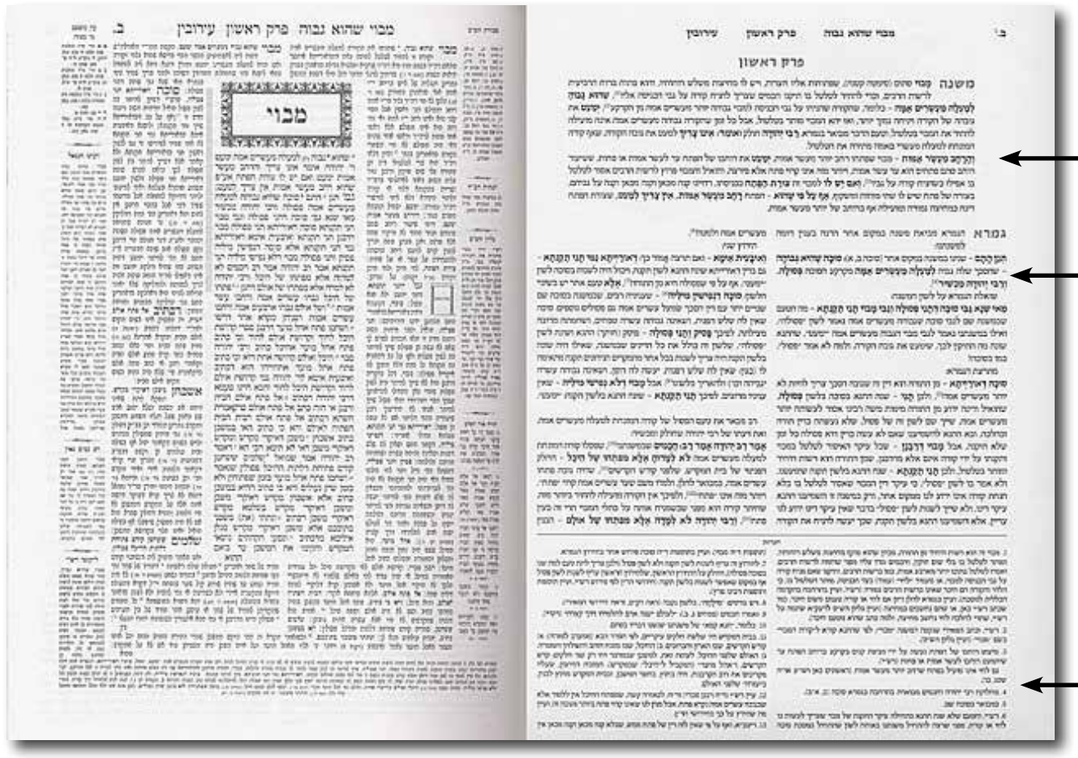
מישהו כתב פעם תיאור איך רבי יעקב ישראל קנייבסקי הסטייפלער עמל והתאמץ לפני שכתב כל קטע בספרו. ראו אותו פוסע הלוך וחזור בחדרו ומתעמק במחשבותיו. כמה עמל הוא השקיע להוציא מתחת ידיו דבר מתוקן, בהגהות חוזרות ונשנות.

הגמרות המבוארות של ארטסקרול (שוטנשטיין)

אחריהם באו עוד כמה הוצאות בסגנון דומה.

המאפיינים:

1. **הקדמות** - בשוטנשטיין יש הקדמה לכל סדר, לכל מסכת, לכל פרק, לכל משנה, ולכל נושא חדש.
2. **צורת הדף** - עמוד הגמרא בא בצורתו המקורית, כאשר ממולו בעמוד המקביל בא הביאור.
3. **ביאור משולב** - הביאור משולב מתוך מילות הגמרא, כשמילות הגמרא מודגשות להיכר.
4. **הערות** - בהערות אפשר למצוא מקורות לעיון, תירוצים לקושיות שעולים ללומד, שיטות נוספות בביאור הסוגיה.

במהדורת מתיבתא של עוז והדר

הוסיפו כמה תוספות חשובות מלבד הביאור.

המאפיינים של מהדורת 'מתיבתא'

1. **ביאורי התוספות -** לשון התוספות מובא במרכז העמוד, כשמסביבו בא ביאור משולב. בתוספת הערות בתחתית העמוד.
2. **ילקוט ביאורים -** עריכת עיקרי המפרשים על סדר הדף. כל נושא פותח **בכותרת** שמתמצתת את עיקר הנושא, אחריה מובא **הציטוט** מהגמרא.
3. **הרחבות -** בשולי העמוד.
4. **אוצר עיונים** - אבל הלומד שמעוניין להעמיק ולעיין בסוגיות בהם עסקו הראשונים והאחרונים. כל סוגיא חולקה לנושאים ולתתי נושאים. הסיכום נערך בה בשפה קלה ובהירה. כל ענין מתחיל מיסודותיו. ומבאר את החקירות, המחלוקות והמשא ומתן שדנו בו.
5. **אליבא דהלכתא** - מסקנות הלכתיות של כל סוגיה בגמרא.

מבחר סגנונות לחיבור תורני

לספר מראי מקומות:

א. מראי מקומות מקוצרים. (זכירת שם הנושא, ומיקום הספרים העיקריים הדנים בו).

ב. מראי מקומות מורחבים. (סיכום מתומצת של עיקרי הנידונים בסוגיא).

כשכותבים מראי מקומות מורחבים, כדאי להקדים במפה - שהיא תמצית החומר, לפני שמאריכים ומרחיבים, כדי שהקורא יוכל להכיר את מבנה הסוגיא בסקירה אחת, לפני שהוא נכנס לפרטים.

לספר בהלכה:

א. סגנון של משנה ברורה (למעלה חומר שכבר קיים למשל שו"ע. למטה. מקורות לכל דבר. פירושים. עיוני הלכה).

ב. סגנון של אורחות שבת. הלכה למעלה הערות למטה. כדאי להכין **מבוא** לסוגיא עם פירוט שורש הנידון מהגמ' או מהראשונים. כמו בארחות שבת. לפני כל קבוצת דינים.

ג. שאלות ותשובות - שאלה מעשית ממה שמצוי בימינו ולא מפורש במשנ"ב מה הדין. ותשובה שכוללת הרחבת הדין ומסקנא הלכתית.

ד. סגנון כמו לבוש ושו"ע הרב וקיצור שו"ע ושונה הלכות. המאפיינים שלהם: איחוד החומר הקיים, עם החידושים שהתחדשנו בזמנינו, לרצף אחד המחולק לסימנים וסעיפים.

אברך שרגיל לכתוב בענייני הלכה. בכל נושא הלכתי יש את הפרטים הכתובים בפירוש, ויש את השאלות המצויות בזמנינו שלא כתובים בפוסקים, וצריך לשאול בהם שאלת רב. לאחר גמר כתיבת כל פרטי הנושא ההלכתי, כדאי לברור מהם את החידושים ההלכתיים שהגיע אליהם, ואינם כתובים בספרים הפוסקים. ולערוך אותם בנפרד.

אפשר בסגנון של שאלה ותשובה. כגון: שאלה - קשר נעל שהסתבך, האם מותר לפתחו בשבת. תשובה וכו'. ובתשובה יביא את עיקר הדיון בנידון המדובר, החל ממקור הדברים, יבאר היטב את צדדי הנידון, וראיות מדברי הראשונים והפוסקים. וכלה במסקנת ההלכה. וכשיתקבצו הרבה 'שאלות ותשובות' אלו, יוכל ספר כזה להביא תועלת רבה.

או בסגנון שפסקי ההלכה אליהם הגיע במסקנה יבואו בראש העמוד, וכל הדיון והמשא ומתן בהערות שוליים בתחתית העמוד. או שיכתוב את חידושיו ההלכתיים כפירוש על ספר הלכתי מקובל.

רעיונות נוספים לחיבור תורני

ההדרה של ספר קיים עם הערות:

הרבה תלמידי חכמים זכו להדיר ספר של אחד מהראשונים או האחרונים. בהוספת הערות הדנות בדבריהם, ומביאות מקבילות מדברי שאר המפרשים.

סיכומי סוגיות:

אברך שרגיל לכתוב סיכומי סוגיות לעצמו. בסוף כל סוגיא הוא כותב סיכום המקיף את כל הסוגיא. בתוך סיכום זה הוא משלב כמה דברים: הן את מבנה הסוגיא, הן את מחלוקות הראשונים, והן ביאורים והערות וחידושים. מבחינת הקורא שירצה ללמוד את הנושא יש חלקים שהם לא רלוונטיים עבורו, הוא צריך שהחומר יהיה ממוקד רק בגרעין העיקרי של הסוגיה.

בכדי להדפיס את הסוגיה הזאת בתוך ספר, יש לבחור את הנקודה המרכזית בסוגיה, ולתכנן איך להגיש אותה. איזה קושיות מובילים אליה. ואיך לבאר אותה בשפה עשירה וקולחת, שכל לומד יבין בקלות את ההגדרה ואת הסברא. (בסגנון ספרי הקה"י זצוק"ל. וקונטרס חנוכה ומגילה של הרב טורצי"ן זצ"ל. וספר משנת השבת על ענייני מלאכות ומוקצה והוצאה).

אם בנושא שלמד ובסגנון הלימוד שלו, אין מספיק חיבורים טובים. והוא יקבץ את עיקרי הסוגיות לספר. ספר כזה יביא תועלת רבה לכל לומד בסוגיה.

לדוגמה: אברך שרגיל לכתוב סיכומי סוגיות לעצמו. בסוף כל סוגיא הוא כותב סיכום המקיף את כל הסוגיא. בתוך סיכום זה הוא משלב כמה דברים: הן את מבנה הסוגיא, הן את מחלוקות הראשונים, והן ביאורים והערות וחידושים. מבחינת הקורא שירצה ללמוד את הנושא יש חלקים שהם לא רלוונטיים עבורו, הוא צריך שהחומר יהיה ממוקד רק בגרעין העיקרי של הסוגיה.

בכדי להדפיס את הסוגיה הזאת בתוך ספר, יש לבחור את הנקודה המרכזית בסוגיה, ולתכנן איך להגיש אותה. איזה קושיות מובילים אליה. ואיך לבאר אותה בשפה עשירה וקולחת, שכל לומד יבין בקלות את ההגדרה ואת הסברא. (בסגנון ספרי הקה"י זצוק"ל. וקונטרס חנוכה ומגילה של הרב טורצי"ן זצ"ל. וספר משנת השבת על ענייני מלאכות ומוקצה והוצאה).

אם בנושא שלמד ובסגנון הלימוד שלו, אין מספיק חיבורים טובים. והוא יקבץ את עיקרי הסוגיות לספר. ספר כזה יביא תועלת רבה לכל לומד בסוגיה.

סגנון ספרי החידושים:

הערות על הדף - ציון המראה מקום בגמ' או בראשונים, ומעבר ישיר לעצם החידוש. כסגנון ספרי האחרונים המצויים, כגון פני יהושע, ערוך לנר, שפת אמת ועוד.

הצעה: לבנות מפתח ענינים תוך כדי העריכה. כך יצא מפתח איכותי שמרכז את תמצית הדברים.

זאת אומרת: שתוך כדי עריכת הדברים תכין לכל נושא - 'כותרת', ולכל תת נושא - 'כותרת משנה'. מכותרות אלו שהם מתמצתות היטב את החומר תיצור את המפתח לספר.

ב'**כותרת**' יש שתי סגנונות. יש כותרת שמסכמת בתמצית את המדובר, ויש כותרת שמגרה לקרוא.

ערכו הרם של חידוש בתורה

נערך מתוך 'טיב המועדים' של רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א

זכות עצומה היא לחדש חידושים בתורה, כמו שמגלה הזוהר הקדוש (ח"א דף ד, ב): 'כמה יש לו לבן אדם לעמול בתורה יום ולילה, כי הקדוש ברוך הוא מקשיב לקול העוסקים בתורה, ובכל מלה המתחדשת בתורה, על ידי האדם ההוא העמל בתורה, עושה רקיע אחד'.

'למדנו. באותה שעה שדבר תורה מתחדש מפי האדם, הדבר ההוא עולה ומעיד לפני הקדוש ברוך הוא. והקב"ה לוקח אותו הדבר ונושק אותו, ומעטר אותו בשבעים עטרות מפותחות וחקוקות. ודבר החכמה שנתחדש, עולה ויושב על ראש צדיק חי העולמים, ומשם עף ושט בשבעים אלף עולמות, ועולה לעתיק יומין. וכל דברי עתיק יומין, הם דברי חכמה בסודות הסתומים העליונים'. - עד כאן דברי הזוהר.

וביארו עוד בספרים הקדושים, בגודל מעלת הזוכה לחדש חידושים בתורה.

ב'דגל מחנה אפרים' (פרשת בא) כתב וזה לשונו: 'מהחידוש שמחדשין ישראל בתורת אמת, מחדשין בריאת שמים וארץ החדשים. וכל דברים המתחדשים בעולם, הכל הוא על ידי התחדשות התורה שישראל מחדשים בהסתכלותם בה. וכפי ענין התחדשותם בתורה כך נתחדש בעולם'. עד כאן דבריו.

וכן כתב בספר 'יסוד ושורש העבודה' (שער העליון, פי"ב) וזה לשונו: 'ואשרי מי שעמלו בתורה ומייגע עצמו לחדש איזה דבר חידוש בתורה הקדושה לפי האמת, שבחידוש זה בונה שמים החדשים וארץ החדשה, כמובא בזוהר הקדוש'. עד כאן לשונו.

מתוך דבריהם אנו רואים שחידוש בתורה אינו כדבר נפרד מן התורה, אלא כל מה שעתיד תלמיד ותיק לחדש הוא חלק מעצמות התורה. שהמחדש זוכה להוציא מן הכח אל הפועל חלק נוסף מהתורה. ואין לך זכייה גדולה יותר מלהוסיף ולהשלים את התורה הקדושה, ולהיות בכך 'שותף' עם נותן התורה.

לאור האמור שוב לא יפלא מה שכתב הגאון הקדוש רבי זונדל מסלנט זי"ע מה ששמע על הגאון הקדוש רבי חיים מוולאזין זי"ע, וז"ל: 'שמעתי מתלמידו בשמו, כל תפילותיו ומאודו היה נותן עבור דין מחודש (ר"ל חדש) אפילו מגירסה אחרת שהיה יכול הרמב"ם לכתוב באופן אחר'. (הובא בנפש החיים, שם בעץ החיים אות כב). ועוד הוסיף ואמר אחר שהשמיע את הדברים האלו בזה הלשון: 'והרי אתם יודעים מהי תפילה אצלי'.

כתיבת חידושי תורה

הכותב את חידושיו, מטיב בעיקר לעצמו. כי ייתכן מאוד שברבות הימים כשיחזור שוב על אותה סוגיא שלומד זה עתה, יתעוררו אצלו שוב כל הקושיות שהיו לו בעבר, ויצטרך שוב לעמול כדי ליישב את הדברים. אולם אם יעלה מלכתחילה על הכתב כל מה שהוקשה לו ואיך יישב את הדברים ימצא אז נחת לנפשו.

מלבד זאת, כשברצונו להשיג בהירות בסוגיא כל שהיא, חשוב לסכם את הסוגיה בכתב. שכאשר

הוא מפרט על גבי הכתב את כל נימי הסוגיא, בכך מתבהר לפניו מה הוא כבר מבין, ומה הם הנקודות שאינם בהירים לפניו. כך הוא יכול להתעמק באלו הנקודות החסרות לו, עד שימצא הדרך לפשט את ספקותיו.

כתיבה לתועלת אחרים

הכתיבה היא דבר נצחי, כשם שהיא מאירה את הסוגיה עבורו, כך היא מאירה גם לאחרים, ולדורות עולם. וזוכה שבזכותו מתקיימת התורה בעולם לנצח. לכותב יש חלק בלימוד של כל מי שהוגה בדבריו, שנחשב שהוא מלמד אותו. והרי הוא בכלל המזכה את הרבים.

וכפי שמצינו להרבה גדולים שראו בכתיבה את תפקידם בהרבצת תורה. כגון מה שכתוב בהקדמה לספר 'אגלי טל': שראה לנכון לכתוב את חידושיו, יען כי נחלש ואין כבר ביכולתו למסור שיעורים, על כן החליט להעלות את חידושיו על גבי הדף, כדי שירוץ הקורא בו. ויזכה על ידי זה לקיים הרבצת תורה כל ימיו.

הטובה שעושים עם כל מי שנעזר בכתיבה והוגה בהם, היא טובה גדולה מאוד, שאין לשערה ולתארה. שהרי מזכים אותו ברוחניות, ועל ידי זה יזכה לנצחיות.

ומטעם זה מן הראוי שיזדרז להדפיס את חידושיו, ולהפיצם שעה אחת קודם. וכפי שרואים שכתב החיד"א. שהוא מתאונן על הגדולים והצדיקים שלא נזדרזו להדפיס חידושיהם, כי חששו להדפיס את דברי תורתם בחיי חיותם מטעם הכמוס עמהם. והשאירו את הכתבים שלהם למען ידפיסו אותם לאחר מותם. אמנם לא אסתייעא מילתא, והרבה מאלו הכתבים נעלמו ונאבדו. ולא זכו להעלות על מכבש הדפוס, וחבל על דאבדין. לכן מן הראוי כי כל המחדש בתורה יראה לנכון להדפיס את אמריו בעודו בחייו. כדי שלא יאבד טיפה מימה של תורה. ועל כגון דא ראוי לומר מאמר החכם, 'מן הזהירות שלא תרבה להזהר'.

אם זוכה ומעלה את חידושיו וביאוריו בתורת השם. אז יכול לזכות בהם את אחרים להחכימם בתורת השם, ואז זוכה גם בחייו להרבות טוב וגם לאחר מותו. שאף כשהוא אינו לומד, מתרבים לו עוד ועוד זכויות, כאשר יתרבו הוגים בתורתו. וגם כשכבר יהיה בעולם האמת.

יש להתבונן, עד כמה הועילו אלו מהדורות הקודמים, שהעלו את תורותיהם על גבי הכתב. בזכות הצדיקים שראו לנכון לכתוב את אמריהם ודבריהם שיצאו מפיהם בשעתם, אנו להבין את דרכי העבודה כראוי. וכמו כן בחלק הנגלה, זכינו לספרי מפרשי התורה לדורותיהם, שלולא הם לא היינו יכולים להבין דת תורתנו בשכלנו, לולא הכתיבה היה כל זה משתכח מעמנו.

שלכך ביטלו חכמים את האיסור לכתוב תורה שבעל פה, כי כתיבת התורה שבעל פה מצילה את מסורת התורה לדורות הבאים.

על האדם להכיר את כוחותיו

אחד הדברים אשר מחמתם נתמעטו המחדשים בתורה, הינו מפני שאין האדם מכיר בכוחו לחדש.

אך כשיהודי מתפלל ומתחנן שהקב"ה יחונן אותו בבינה והשכל. מדוע שלא ינסה את מזלו, יתכן שכעת זכה להיענות בתפילתו, וכל שעליו לעשות הוא לבוא ולקחת את מבוקשו. להתיישב ולהתחיל להגות בתורה, ואז ימצא טעם חדש בלימודו. יתכן שהמוח והלב שעד כה היו סתומים וחסומים יפתחו כעת כפתחו של אולם, ומעתה יתענג על לימודו.

מי אשר החליט כי היכולת לחדש בתורה היא ממנו והלאה. גם אליו מופנית שאלה זו: מי אמר לך שאינך יכול? כלום נסית את מזלך וראית כי כנים דבריך?

עליך לנסות, להעלות על הכתב את כל תוכנה של הסוגיא אשר בה הנך יגע. ולהוסיף לכך את כל מה שקשה לך בבהירות הדברים. כשהדברים יהיו ערוכים על גבי הכתב תוכל להתעמק בקושיה, ולחפש דרכים איך ליישבה.

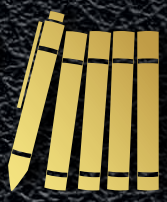
כשתעשה כך, תיווכח כי כוחך במתניך. והנך יכול להרבות בחידושים ובביאורים.

כי כל עוד שלא עשית עצה זו אינך יכול להיות מודע כלל אם הדבר ביכולתך אם לאו. כי אין לך דבר המפתח את החוש לחדש - יותר מהכתיבה! הכתיבה היא מחדדת את השכל ומסייעת לחשוב ולהתבונן.

באם רק תרצה, תהיה היכולת בידך להוציא את צפונות לבך מהכח אל הפועל.

ומה עם הספר שלך?

מוזמן ליצור איתנו קשר,
ולקבל הדרכה וליווי מכריכה לכריכה!

הוצאת ספרים
שע"י תורה דיליה
ספרים שקונים אנשים

מחלקת הפקה

c038009090@gmail.com

03-8009090 שלוחה 2

בין השעות 8.00 - 10.00 ובין 12.00 - 15.00

משרד ראשי רח' החלוצים 15 בני ברק

03-8009090 | 072-2740620

c038009090@gmail.com

הקלדה • עריכה • הגהה • ניקוד • עימוד • עיצוב • הדפסה וכריכה • שיווק • פרסום • הפצה